לו א ב מיי פ״ל מהלי

טומאת אוכלון הלכה יח: לו ג מיי׳ פכ"ג מהלי מכירה הלכה טו סמג

עשין פב טוש"ע ח"מ סי

:רטו סעיף יד

מוסף תוספות

א. שם איתא: קוטמין נטיעות, ומפרש״י מן האילן קוטם בד, ליטע או

להרכיב, ולא יקפיד בעל האילן. ב. והו״ל ספק

לוו כיב, ולא 'קפיו בעל האילן. ב. והו״ל ספק איסורא ולחומרא. למכ״ן. ג. אותו ששמו ארז אינו עושה פירות וזה [שעושה פירות] שמו שטה. מוס' ע״ו

יד. T. מין אדמה כעין .T. כנית מין מבת כעין מבריתא דפ׳ אר״ע (שבת

צ.). תוס' ר"ה כג.

רבינו גרשום

(דתניא) [דתנן] וכו' ל) משום דכקרקע דמי: ביערת הדבש. מדשני קרא בדיבורא דמצי למימר בצפיחית הדבש וקאמר

בצפיחית הדבש וקאמר יערת הדבש להכי מפרש ליה ר' אליעזר הכי: מיתיבי דבש הזב מכוורת אינו לא אוכל ולא משקה. דליכא תורת אוכל

. ותורת משקה עליו: בשלמא

ותורת משקה עליי: בשלמא לאביי. דמתרץ לעיל באותן שתי חלות דמשום דמוקצה ניתא. הא קמ"ל דאע"ג דוב מוקצה הוא. החלות וליכא תורת אוכל עליו.

אלא לרבא דמתרץ לה כר׳ אליעזר דכקרקע דמי אמאי אינו לא אוכל ולא משקה דהא לאו כקרקע דמי הואיל

דזב ופירש מכוורת: אמר

דוב ופירש מכוורת: אמר רב זביד כגון שזב על גבי כלי מאוס. דאינו ראוי לא לאוכל ולא למשקה ומוקצה מחמת מיאוס הוא: קשקשין. שנפל על הקש

ועל התבן דמטושטש הוא

י ומוקצה הוא: מיתיבי דבש ברוורה בו׳ בשלמא לאריי

בכוורת כוי בשלמא לאביי. דמוקים לה באותן ב׳ חלות ניחא דמש״ה אינו לא אוכל

ולא משקה. הא נמי מצי

. לתרוצי בב׳ חלות דמוקצות

לתרוצי בב' חלות דמוקצות נינהו ולהיכא דחישב עליה לאוכלה מטמא טומאת אוכלין, אלא לובא דמוקים לה כר' אליעזר דכקרקע דמי אע"ג דחישב עליה

אמאי מטמא טומאת אוכלין הא דבש כוורת כקרקע דמי

והא דבש כווות כקו קב ומי ובדין הוא לא מטמא: אמר לך רבא תריץ הכי חישב עליו לאכילה אינו מטמא

טומאת אוכלין. דכקרקע דמי: תניא כוותיה דרב כהנא. דאמר לעיל דבש בכוורת אינו יוצא מידי

מאכל לעולם אע"ג דלא

מאכל לעולם אע"ג ז'לא חשיב לאכילה: מכר לו זיתים לקוץ. להיות שלו העצים: מניח שתי גרופיות. טפחים סמוך לקרקע כדי שיחניט אחר באותו גזע:

ו ד ה מיי' פ״א מהלי שמיטין הלכה כא כב: נטו טעין לח ד ה מיני

:

ו וִיוֹנַתַן לֹא שַׁמֵע בִּהַשְׁבִּיעַ 1

ן יְּוּנְוּן לא שָׁמֵע בְּוִישְׁבְּיע אָבִיו אֶת הָעָם וַיִּשְׁלֵח אֶת קְצֵה הַמֵּשֶׁה אֲשֶׁר בְּיָדוֹ וַיִּטְבּל אוֹתָה בְּיִעְרַת הַדְּבָשׁ

וְיָשֶׁב יְדוֹ אֶל פִּיו וַתְאֹרְנָה עיניו: שמואל א יד כז

3 אתן במדבר ארז שטה

וְהַדְּכֵּס וְעֵלֶץ שְׁמֶּנון אְשִׁים בְּעַרְבָּה בְּרוֹשׁ תִּדְהָר וְתָאַשׁוּר יַחְדְּרִ: ישעיהו מאיט

הגהות הב"ח

(h) רשב"ם ד״ה אף לדיק וכו׳ ואין לו חלק לעולם הבא: (ב) ד״ה אפרסמא

שרף שממנו: (ג) ד"ה שאגא איכא דאמר שרף וא"כ:

לעזי רש"י

תריץ ואימא הכי חישב עליו כו'. אינו מגיה הכרייתא אלא ה״ק

מתנאי יהושע כדאמר בס"פ מרובה (ב"ק דף פא.) א וי"ל דלאו פירכא היא כלל דחין לו רשות לחתוך בחנם חלח בשביל נטיעה ודוקה מן החדש שחינו עושה פירות וממקום שאינו עושה פירות וממקום שאין רואה את החמה כדאמר התם ועוד דכמה פקקים יש בגפנים וקנים והכל מן התחתון והתם מן העליון: לא מקשי קשי דה ולא עלויי מעלי לה. לאו דוקא דל"כ גבי שביעית אמאי אסור הא אמר בע"ו (דף נ:) אוקמי אילנא שרי אברויי אילנא אסור אלא לא ודאי מיקשי קשיא ולא עלויי מעלי להב: מה ארו אינו עושה פירות. וח״ת הא אמר בפ"ק דע"ו (דף יד.

ושם ד״ה פירי) מאי אילטרובל פירא דארוא וי"ל דהתם בשאר מיני ארזים שעושין פירות והכח בההיח שחין עושין פירות ג: שימה תורניתא. והא דאמר בפרק קמא דע"ו (שם) דתורניתא אין לו עיקר לאו היינו תורניתא דהכא אלא מין אחר ד אבל האי שהוא מין ארו יש לו עיקר:

משקין תניא כוותיה דרב כהנא בידבש ערמונים בכוורתו מממא מומאת אוכלין שלא במחשבה: זיתים לקוץ מניח שתי גרופיות: יחנו רבנן יהלוקה אילן מחבירו לקוץ מגביה מן הקרקע מפח וקוצץ בתולת השקמה ג' מפחים סדן השקמה ב' מפחים בקנים ובגפנים מן הפקק ולמעלה בדקלים ובארזים חופר ומשרש לפי שאין גזען מחליף ובתולת השקמה ג' מפחים בעינן ורמינהי סיאין קוצצין בתולת השקמה בשביעית מפני שהיא עבודה ר' יהודה אומר הכדרכו אסור אלא מגביה י' מפחים וקוצץ או גומם מעם הארץ מעם הארץ הוא דקשי הא אידך מעלי לה אמר אביי ג' מפחים מעלי לה מעם הארץ ודאי קשי לה מכאן ואילך לא מקשי קשי לה ולאו עלויי מעלי לה גבי שביעית עבדינן מידי דודאי קשי לה גבי מקח וממכר עבדינן מידי דודאי מעלי לה בדקלים ובארזים חופר ומשרש לפי שאין גזען מחליף וארז אין גזעו מחליף והא ידריש ר' חייא בר לולייני מאי דכתיב צדיק כתמר יפרח כארז בלבנון ישגה אם נאמר תמר למה נאמר ארז ואם נאמר ארז למה נאמר תמר אילו נאמר ארז ולא נאמר תמר הייתי אומר מה ארז אין עושה פירות אף צדיק אין עושה פירות לכך נאמר תמר ואם נאמר תמר ולא נאמר ארז הייתי אומר מה תמר אין גזעו מחליף אף צדיק אין גזעו מחליף לכך נאמר ארז אלא הב"ע בשאר מיני ארזים כדרבה בר רב הונא "ראמר רבה בר רב הונא אמרי בי רב י' מיני ארזים הן שנאמר 3אתן במדבר ארז שימה והדם ועץ שמן אשים וגו' ארז ארזא שימה תורניתא הדם אסא עץ שמן אפרסמא ברוש ברתי תדהר שאגא ותאשור שורבינא הני ז' הוי כי אתא רב דימי אמר

דלית ליה האי שיעורא אלא שיעור אחרינא כגון מג' ולמעלה אסור: **וקודץ.** מלמעלה מעשרה היזק הוא לאילן ומכחישו: **הא אידך.** טפח או ב' טפחים מעליא ליה ואמאי קתני לעיל ג' טפחים במשהו סגיא: **מכאן ואילך.** מן הקרקע עד ג' ומג' עד י': **לא מקשי** קשי. כל כך ולא עלויי מעלי אלא מספקא לן משום דזימנין קשי ווימנין מעלי: הלכך גבי שביעים. שאסור לזמור אילן כדי שיבריא עבדינן מידי דודאי קשי דפשיטא לן ביה דלא ישביח בזימור זה משום דספק איסור דאורייתא לחומרא אבל גבי מקח וממכר דעת המוכר לשייר לעצמו כדי מחיים האילן ודאי: א**ם נאמר המר.** שעושה פירום ואין גועו מחליף למה נאמר ארו שגועו מחליף ואין עושה פירום קשו קראי אהדדי אם מדמהו לארו וחמר מכל וכל: אף לדיק אין עושה פירום. שאוכל לדקוחיו בעוה"ז ואין לו (6) לעוה"ב א"ל שאין מאכילין אוחו פרי מעלליו לכך נאמר תמר כדכתיב נמי קרא אחרינא אמרו לדיק כי טוב כי פרי מעלליהם יאכלו (ישעיה ג): אין גועו מחליף. אם נקלץ: אף לדיק אין גועו מחליף. אם מת שלא יוליד בן כמותו. א"נ אם יפול לא יקום: לכך נאמר ארו. כדכתיב כי שבע יפול לדיק וקם (משלי כד): ארוא. קינ"א בלע"ו: סורניסא. פי"ן. כל שמות הללו הם היו בקיאים בהם: אפרסמא. כי שף שממנו עושין הופת כן נראה בעיני: ברסי. בוייש: שאגא. איכא דאמר (ג) שף ואשר אפרסמא הוא שממנו יוצא שמן אפרסמון: שורבינא. לא איתפרש: ומקשינן הני שבעה הוו: הוסיפו **עליהן.** חכמים על אותן שבאותו פסוק: אלונים. בוטמי כדמתרגמא תחת האלה בוטמא (בראשית לה): בלוטי. קיישנ"א שטעון גלונ"ץ:

דתנן כוורת דבורים כו'. כבר פירשתי בפ' המוכר את הבית [לעיל סה:]: הרי דבש בכוורתו אינו לא מאכל ולא משקה לענין זה שאם היא לקרקע. והלכך אפי׳ אם חישב עליה לא הוי מאכל לקבל טומאה מישב לאכילה שיהא מטמא טומאת אוכלים: בקבים ובגפנים משקה בשלמא לאפיי ניחא אלא לרבא קשיא. ולא גרסינן בשלמא לאפיי מיש לו מן הפקק ולמעלה משקה בשלמא לאפיי ניחא אלא לרבא קשיא. ולא גרסינן בשלמא לאפיי

אע"ג דוב מוקלה הוא ופירוש משובש היה בספרים שטעו לומר דלעניו שבת מיירי ולאו מילתא היא דלא שייך למימר האי לישנא דאינן לא אוכל ולא משקה אלא לענין טומאה אבל לענין איסור מוקצה דשבת ה"ל למימר דבש שזב מכוורת אסור אלא לענין הלכות טומאה מיתנייא כדתניא נמי כי האי גוונא בתוספתא בתחלת מס' טהרות (פ"ב ה"ב) דבש שזב מכוורת דבורים מטמא טומאת משקין חשב עליו לאוכלין מטמא טומאת אוכלין: אינו לא אוכל כו'. כלומר לא מקבל טומאה: בשלמה להביי. דמוקי דבש כוורת בשתי חלות ה"ג בשתי חלות הלכך ניחא ולא תקשי לרב כהנא דכיון דחיתקנו לדבורים אע"ג דוב בעי מחשבה: אלא לרבא. דלא בעי לאוקומי בשתי חלות קשיא לרב כהנא דאפי׳ אי מוקי לה כר״א כיון דזב לא חשיב כקרקע: ע"ג כלי מחום. והלכך כיון דבתוך הכוורת לא הוי חשיב אוכל כר"א והשתא כשיולא הרי זב ע"ג כלי מאום הלכך לריך מחשבה אבל אליבא דרבנן דחשיבי ליה אוכל בתוך הכוורת לא מיבטיל שם אוכל מיניה משום כלי מאום עד שיפסל מלאכול הכלב כדאמרינן בשחיטת חולין (דף עא.). כן נראה בעיני: קשקשין. קיסמין דקין שאין ראוי לאספו אבל גבי כלי מאוס חשיב אוכל: בשלמה להביי ניחה. דמוקי לה בשתי חלות ולא תקשי לרב כהנא: אלא לרבא קשיא. לרב כהנא דבעל כרחך לאו ר"א היא דמחשבה לא מהניא ליה לשווייה כתלוש כי היכי דלא מהני לפירות מחוברים לקרקע לקבולי טומאה במחשבה: טפח. דהדר ולמח ואע"ג דלא הניח שום גרופית: בחולת השקמה. שלא נקללה מעולם: סדן. שכבר נקלך פעם

חחרת וגדל: לפי שחין גועו מחליף.

אם יניח ממנו חוץ לקרקע הואיל

ונקלך ברחשו: ובסולם השקמה ג'

טפחים. בתמיה והלא די בפחות:

מפני שהיא עבודה. שיגדל יותר וכתיב

וכרמך לא תזמור (ויקרא כה): כדרכו

אסור. כדמפרש לקמיה: מן הקרקע

עד י' טפחים. ולח"ק איכא למימר

קיצ"א [קישנ"א]. אלון. פי"ן. אורן. שף [ש"ף]. אשוח. בויי"ש [בוי"ש]. תאשור. שף [ש"ף]. אשוח. שן- נש דן: אפווו. קיישנ"א [קישנ"א]. אלון. גלונ"ץ. בלוטים.

מוסף רש"י כוורת דבורים. מחוברת

בודרת דבורים. ממוכנת היא בקרקע בטיט, הרי היא כקרקע. לכל דבר להיות נקנית בכסף ובשטר ולקנות על גבה ובחזקה מטלטלין ולכתוב עליה פרוזבול כאילו היא קרקע, לחגן במסכת שביעית פרק אחרון אין כותבין פרוזבול אלא על הקרקע ואס אין לו מוכה בתוך שדהו טין כו מוכט כמון עלטו (לעיל סה: עי״ש בארוכה). ואינה מקבלת טומאה. זו הכוורת, במקומה. דכיון דמחוברת היא לקרקע ילאה הדבש מתורת כלי וגם שבתוכה אינו מקבל טומאה, דבטל לגבי כוורת, ודוקא דבטל נגבי בוורם, ודוקח במקומה אבל אם נטלה משם אז מקבל הדבש טומאה כמאן דלא בעי מחשבה, דאיכא מאן דמנריך מחשבה והלכך אנטריך הכא גבי טומאה למיתני במקומה, וה"ה לכל הנך מילי (שוו). והרודה ממנה. במקומה דהיינו מקום גידולו הדגש. חייב חטאת לכוורת לבורים כמחובר, דכתיב ויטבול אותה ביערת הדבש. ניהונתן ביצרו ההבש. כיאותן כתיב, ובדבש במקום גידולו מיירי וקרי ליה יער והלכך חשיב ליה מחובר ואפילו אין הכוורת מחוברת ממש בקרקע (שם). דבש בכוורתו. דאכתי לא חשיב ובדבש דבורים מיירי, דאין כוורת אלא לדבורים (בכורות נטיעה שלא נהללה מעולם

כסיתא

 ה) נעיל סף. שביעת פייי מיין עוקלין פייג מייי, ב) שבת לה. לעיל סו. ע"ש, ג) [בכורות ז:],
ד) תענית כה:, ק) שביעית פ"ד מ"ה ע"ש נדה ח:, ו) ותענית כה.ן, ו) תענית כה: ר"ה כג. [סוכה לו.], ה) [ש"ח סדתנז כוורת דבורים ר"א אומר הרי היא סדתנז כקרקע וכותבין עליה פרוזבול ואינה מקבלת תורה אור השלם מומאה במקומה והרודה ממנה בשבת חייב

חטאת וחכ"א אין כותבין עליה פרוזבול ואינה כקרקע ומקבלת מומאה במקומה והרודה ממנה בשבת פטור יא"ר אלעזר מאי טעמא דרבי אליעזר דכתיב יויטבול אותה ביערת הרבש וכי מה ענין יער אצל דבש אלא לומר לך מה יער התולש ממנו בשבת חייב חמאת אף דכש הרודה ממנו בשבת חייב חמאת מיתיבי דבש הזב מכוורתו אינו לא אוכל ולא משקה בשלמא לאביי ניחא אלא לרבא קשיא אמר רב זביד כגון שזב ע"ג כלי מאום רב אחא בר יעקב אמר כגון שוב על גבי קשקשיו מיתיבי "דבש בכוורתו אינו לא אוכל ולא משקה חישב עליו לאכילה מממא מומאת אוכלין למשקין מטמא טומאת משקין בשלמא לאביי ניחא אלא לרבא קשיא אמר לך רבא תריץ הכי חישב עליו לאכילה אינו מממא מומאת אוכלין למשקין אינו מטמא מומאת

הוסיפו עליהן אלונים אלמונים אלמוגים אלונים בוטני אלמונים בלוטי אלמוגים

שיחניט אחר באותו גזע: הלוקח שאר אילן מחבירו לקוץ. מגביה מן הקרקע טפח וקוצץ דבכך יחניט אחר באותו שיור טפח: בתולת השקמה. אם מכר לו לקצוץ ענפיה מיכן ומיכן . ולא הסדן עצמו מגביה ג׳ טפחים וקוצץ כל הענפים קטנים שהן מג' טפחים ולמעלה מן הארץ ולא אותן הענפים שבתוך ג' טפחים סמוך לארץ דקשה לאילן . אם הוצצו: וסדו שהמה.